

ת"פ 16282/09/12 - מדינת ישראל נגד תומר לוגסי

בית משפט השלום באילת

ת"פ 16282-09-12 מדינת ישראל נ' לוגסי

בפני כב' השופטת ש. שטרית, סגנית נשיאה

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ - עו"ד שרית קביץ'

נגד

הנאשם:

תומר לוגסי

ע"י ב"כ - עו"ד אילן אמויאל

הכרעת דין

כתב האישום והמענה לו

1. כתב האישום נגד הנאשם מייחס לו אימים (בשני מופעים) - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, והעלבת עובד ציבור - עבירה לפי סעיף 288 לחוק העונשין.

2. על פי העובדות בכתב האישום, בתאריך 20.3.2012 סמוך לשעה 11:00 בבית המעצר דקל באילת, ביקש דוד צרקסקי מפקד בית המעצר (להלן: **המתלונן**) מהנאשם ללבוש מדי אסיר בהתאם לנהלי שב"ס וזאת לצורך יציאת הנאשם בליווי שב"ס והחזרתו לכלא נפחא, אלא שהנאשם סרב ללבוש את המדים בטענה שאלה רטובים. **ה מתלונן** הסביר לו כי לא ניתן להוציאו מבית המעצר ללא שהוא לבוש מדי אסיר ובתגובה השיב הנאשם **"מה תעשה? תרשום דו"ח, לא נוח לי לנסוע כך"** תוך שהוא עולב במפקד **"מי אתה בכלל אפס וסמרטוט רצפה"**. בהמשך, המתלונן חזר וביקש מהנאשם שילבש את מדי האסיר, אז איים עליו **"תזכור את הפנים האלה טוב טוב, אני עוד אפגוש אותך בחוץ, בחוץ אתה כלום..."**. המתלונן הודיע לנאשם כי אם הוא חולק על ההנחיות שלו, הוא רשאי להתלונן עליו תוך שהצביע על תג השם שלו בו מופעים פרטיו, בתגובה לכך, איים עליו הנאשם באומרו: **"שמות יש רק בבית הקברות"**.

3. במענה לכתב האישום, אישר הנאשם כי היה במקום ובזמן המצוינים בכתב האישום, אולם כפר בכל יתר העובדות המפורטות בו.

ראיות הצדדים

4. התביעה מבססת עתירתה להרשעת הנאשם על עדותם של המתלונן, הסוהר קיריל גליזר, מפקד ליווי משה חזות והחוקרת לימור ריימונד, ועל מסמכים הכוללים: מזכר של המתלונן מיום 20.3.2012 **ת/1**; מזכר של קיריל גליזר מיום 20.3.2012 **ת/2** ומזכר הבהרה **ת/3**; מזכר של משה חזות **ת/4** והודעת נאשם במשטרה מיום 16.5.2012 **ת/5**.

להלן תמצית עדותם של עדי התביעה הרלוונטיים:

עדות המתלונן - בחקירתו הראשית העיד כי ביום האירוע הנאשם היה צריך לצאת בליווי שב"ס מתא המעצר באילת לבית סוהר בבאר שבע. אז הבחין כי הנאשם לבוש בבגדים אזרחיים ולכן ביקש ממנו ללבוש את מדי האסיר בהתאם לנוהלי השב"ס. הנאשם סירב ללבוש את מדיו בטענה שהם רטובים ושלא נוח לו ללבוש אותם. אלא מה, שבחיפוש שביצע המתלונן בתיקו של הנאשם מצא מדים יבשים. על רקע האמור, ומשחזר וביקש מהנאשם ללבוש את המדים אמר לו האחרון **"אתה סמרטוט רצפה, מי אתה בכלל"**. הוסיף והעיד כי לאחר שאמר לנאשם כי אם לא ילבש את מדי האסיר ירשם נגדו דו"ח והוא יועמד לדין משמעתי, איים עליו הנאשם כי עוד **"יפגוש אותו בחוץ"**. בהמשך הוויכוח ומשהצביע על התג הכולל את תפקידו ושמו והזמין את הנאשם להגיש תלונה נגדו איים עליו הנאשם ואמר לו **"שמות יש רק בבית העלמין"** (פרו' עמ' 3 שו' 20 - עמ' 4 שו' 16). בהמשך החקירה הראשית מסר המתלונן כי בעת האירוע נכחו עמו בתא הנאשם סוהר האגף גליזר וסמוך בעמדת היומן, מפקח הליווי חזות שלאחר מכן גם הוא נכנס לתא (פרו' עמ' 4 שו' 21-22).

בחקירתו הנגדית, אישר כי ככל את הנאשם למיטה אולם באירוע שהתרחש כשנה וחצי לאחר האירוע נשוא כתב האישום, לא זכר את הסיבה לכבילתו למיטה אולם הסביר כי כבילה מתבצעת משתי סיבות - להשליט סדר או מחשש לפגיעה עצמית של העצור.

לשאלת ב"כ הנאשם מדוע במזכר שערך המתלונן לא הזכיר ורשם כי לאור טענת הנאשם כי מדיו רטובים הוא ביצע חיפוש בתיקו ומצא מדים יבשים, השיב המתלונן כי לא ראה בכך חשיבות גדולה, ומשהתבקש להעיד על האירוע, מצא לנכון לפרט יותר מאשר פרט במזכר.

מפקד הליווי משה חזות העיד בחקירתו הראשית כי הגיע להוציא עצורים לליווי, הגיע לתא הנאשם וביקש ממנו להיות מוכן לנסיעה. לאחר מספר דקות חזר לתאו של הנאשם אולם זה הוא לא היה מוכן ולא לבוש בבגדי אסיר. הוא ביקש מהנאשם ללבוש מדי אסיר אולם זה טען כי הם רטובים ולכן לא יכול ללבוש אותם, לאחר חיפוש שנעשה בתאו נמצאו המדים כשהם רטובים, ביקש ממנו ללבוש אותם אלא שהוא סרב **"... ואני קראתי לדוד שהוא מפקד המעצר, הוא דיבר אתו, היה וויכוח אני לא הייתי במקום, אני הייתי איפה שהסוהר יושב במעצר, אחרי הוויכוח שהיה שם ולא בדיוק שמעתי מה היה, הוא לבש את המדים, ויצא לבחוץ ואז התחיל לקלל שם, תרשמו כמה דוחות שאתם רוצים, סמרטוטים ודברים כאלה, וביצענו עליו חיפוש, שמנו לו אזיקים ויצאנו"** (פרו' עמ' 2-5).

במזכר שנערך ע"י מפקד הליווי משה חזות נרשם בין היתר **"האסיר התחיל לקלל ואמר 'מי אתם בכלל אני לא לובש מדים תרשמו דו"ח אתם אפסים וסמרטוטים' (ת/4)**.

בחקירתו הנגדית נשאל מי ערך את החיפוש בתיקו של הנאשם, אולם לא זכר מי בדיוק עשה את החיפוש ומצא כי מדי הנאשם יבשים, אולם הוסיף כי ככל והיו אלה רטובים לא הייתה באה דרישה מצדם כי ילבש את אותם מדים כשהם רטובים.

בהמשך חקירתו הנגדית, חזר ומסר כי הסוהר קיריל גליזר נשאר בתא עם המתלונן ואילו הוא חזר לעמדת הסוהרים על מנת לפקח על יתר האסירים, עמדה שנמצאת במרחק של 2-3 מטרים מתא המעצר, לא שמע ממש מה קרה בתא, אולם שמע וויכוח, ובזמן שהנאשם והסוהרים יצאו מתא המעצר, הוא שמע את הנאשם **"תרשמו כמה דוחות שאתם רוצים, סמרטוטים ודברים כאלה"** (פרו' עמ' 16 שו' 4-5).

הסוהר קיריל גליזר העיד בחקירתו הראשית כי ביום האירוע שימש בתפקיד סוהר ביטחון בבית המעצר באילת והתבקש ע"י מפקד המעצר להכין עצורים לליווי, הגיע לתא המעצר של הנאשם וביקש ממנו ללבוש את מדיו, הנאשם סרב על אף שהתבקש מספר פעמים, הוא דיווח למפקד המעצר אשר הגיע למקום וביקש מהנאשם מספר פעמים ללבוש מדי אסיר ואולם זה סרב הרים קולו **"תומר אמר לדוד מספר דברים שאני זוכר אותם די במעורפל כי זה קרה לפני שנתיים "זכור טוב את הפנים שלי, אני אפגוש אותך בחוץ ואתה לא יודע מי אני"** (פרו' עמ' 11 שו' 26-27).

בחקירתו הנגדית מסר כי מאוחר יותר לאירוע התבקש למסור מזכר מפורט יותר בקשר לנסיבות האירוע, העיד כי חש שמשוה לא טוב עלול לקרות ולפיכך נותר בתא המעצר. תיאר כי הנאשם פנה ודיבר בזלזול כלפיו וכלפי המתלונן תוך שעשה שימוש בתנועות ידיים, בעוד שהמתלונן שמר על איפוק, העיד כי הנאשם סרב ללבוש מדי אסיר בטענה כי מדיו רטובים.

השוטרת לימור ריימונד גבתה הודעת הנאשם, העידה כי גביית הודעת הנאשם בקשר לאירוע מאוחר וכשלושה חודשים לאחר האירוע, בוצעה משום שהנאשם היה במועדים הרלוונטיים אסיר, ובעת שהובא לאילת בעניינו סרב לצאת מתאו למסור גרסה וזו התאפשרה רק ב 16.5.2012 לאחר שחרורו ממאסר. עוד העידה כי הנאשם סרב לשתף פעולה בעת גביית עדותו, מסר כי אינו זוכר ובהמשך הורה לה וביחס לכל שאלה שנשאל השיב **"תעשי העתק הדבק"**.

5. הנאשם העיד להגנתו. לגרסתו, זכור לו שטרם נסיעה מאילת לבאר שבע, המתלונן פנה אליו על מנת שילבש מדי אסיר, והוא שבאותה תקופה היה שפוט היה חייב לשים מדים, אלא שאלה היו רטובים ולפיכך לא יכול היה ללבוש אותם. מעבר לכך, העיד הנאשם כי **"לא היה שום כלום, שום מילה ממה שרשום בכתב האישום לא הייתה, זאת עלילה"**, הוסיף והסביר כי המתלונן בתפקידו כמפקד בית המעצר מצא לנכון פעמיים לכבול אותו למיטה ללא סיבה, וככל הנראה מבקש לפגוע בו ומכאן הרקע לתלונה.

דין והכרעה

6. השאלות להכרעה הן, האם אמר הנאשם למתלונן את הדברים המיוחסים לו בכתב האישום, והאם הדברים המיוחסים לו עולים כדי העלבת עובד ציבור ואיום כהגדרתם בחוק.

ביום 16.5.2012 נחקר הנאשם במשטרה בקשר עם האירוע:

ש: "אתה זוכר מה קרה בתאריך 20.3.2012 סמוך לשעה 11:00 בבוקר בבית המעצר באילת?"

ת: **"תרשמי אין תגובה מדובר באירוע שהתרחש לפני חודשיים ולא זכור לי אירוע כזה."**

ש: "אני אומרת לך שבתאריך 20.3.2012 היית בבית מעצר באילת והיית צריך לחזור לנפחא ודוד קצין שבס בקש ממך ללבוש מדי אסיר לשם כך היותו ואתה היית לבוש בגדים אזרחיים וטענת בפניו כי מדי האסיר רטובים, הוא הסביר לך שאתה לא יכול לצאת ללא מדי אסיר בליווי ואז אמרת לו מה שתעשה תרשום דוח, שלא נוח לך לנסוע כך מה יש לך לומר על כך?"

ת: **"אין תגובה מדובר באירוע שהיה לפני כחודשיים, בחודשיים שחלפו אני שפוט הייתי בבית סובר בחודשיים האלה ולמה רק עכשיו כחודשיים נזכרו לחקור אותי."**

ש: עוד טוען דוד כי באותה שיחה אמר לך דוד שאתה לא תקבע את נהלי העבודה אמרת לו מי אתה בכלל אתה אפס סמרטוט רצפה מה יש לך לומר ע (צ"ל על. תיקון שלי ש.ש) כך?

ת: **אין תגובה מדובר באירוע שהתרחש לפני חודשיים תעשי העתק הדבק."**

בהמשך חזר והשיב לשאלות השוטרת שחקרה אותו **"אין תגובה"** ו**"תעשי העתק הדבק"** (עמ' 2, שו' 17, 21, 23, 27, 29, 31), תוך שחזר וטען כי אינו זוכר את האירוע. מהתנהלות הנאשם כעולה מחקירתו במשטרה נמצא, כי הוא נמנע למסור גרסה סדורה וברורה באשר להתרחשות האירוע בכלל וביחס לדברים שהוחלפו בינו לבין המתלונן בפרט והגדיל באומרו לשוטרת החוקרת **"אין תגובה, תעשי העתק הדבק"**.

הדברים האמורים מקבלים תמיכה בתשובתו לכתב האישום, לפיה הכחיש באופן גורף את העובדות הנטענות בו ללא שמסר גרסתו לאירוע הנטען.

בחקירתו הראשית מסר הנאשם שהוא זוכר את האירוע באופן חלקי **"אני זוכר שדוד ניגש אליי ואמר לי שצריך לצאת לנסיעה לבאר שבע לשים מדים, אני באותה תקופה הייתי שפוט אז הייתי חייב לשים מדים, המדים שלי היו רטובים ולא יכולתי לשים אותם, ומעבר לזה לא היה שום כלום, שום מילה ממה שרשום בכתב האישום לא הייתה, זאת עלילה. דוד צ'רסקי הזה, הוא כמה פעמים שהייתי עצור בתחנת המעצר הוא היה מפקד המעצר, הוא כבל אותי כבל אותי פעמיים למיטה ללא סיבה, והוא חייב סיבה כדי לכבול אותי למיטה, זה אדם שיש כנראה גורם שמשפיע עליו לפגוע בי"** (פרו' עמ' 23 שו' 17-22).

בחקירתו הנגדית אישר כי הוא מכיר את המתלונן רק מתוקף תפקידו כמפקד בית המעצר באילת, ואישר שבתיקו היו מדים יבשים. לשאלת ב"כ המאשימה מדוע לא השיב לשאלות השוטרת עת גבתה את עדותו ולא מסר גרסה, השיב **"...**

יש לי בעיה עם השכחה.. אין לי זיכרון טוב (פרו' עמ' 25 שו' 21) ובהמשך הוסיף, כי הוא נמנע מלדבר במשטרה ומאחר ואינו נותן אמון במשטרה (פרו' עמ' 25 שו' 24-25).

לשאלה האם איום על המתלונן השיב **"כל מה שבכתב האישום הוא עלילה, לא איימתי עליו ולא כלום"** **"זאת עלילה, אני אומר לך שזה לא היה בכלל, מה יש לזכור, זאת עלילה לא היה אירוע כזה"** (פרו' עמ' 26 שו' 9).

נמצא אם כן, כי תשובתו לשוטרת בעת שנחקר ולפיה הוא אינו זוכר את האירוע, ועדותו **"יש לי בעיה עם השכחה, אין לי זיכרון טוב..."** (פרו' עמ' 25 שו' 21) וכי הוא זוכר את האירוע **"חלקית"** (פרו' עמ' 23 שו' 11) - אינה נכונה ולמעשה מחזקת את המסקנה כי סרב למסור גרסה מפורטת וסדורה.

גם במענה לכתב האישום נמנע הנאשם מלמסור גרסה סדורה וברורה ונמנע מלתת פרטים בקשר עם האירוע. תשובתו הייתה הכחשה גורפת של עובדות כתב האישום לרבות אלה שעניינן בדין ודברים שבינו לבין המתלונן והעובדה שסירב ללבוש מדי אסיר בטענה שאלה רטובים כשבאותה עת נמצאו בתיקו מדים שאינם רטובים. לעומת האמור, בעדותו לפני הודה למעשה בעובדות אותן הכחיש במענה לכתב האישום וכאמור, ובאשר לעובדות לפיהן איום על המתלונן והעליב אותו המשיך וטען כי לא היו דברים מעולם, **"לא היה כלום" מדובר בעלילה**. גרסה זו של הנאשם, המאשרת חלקית את גרסת המתלונן והסוהרים שנכחו במקום, אולם מכחישה עד כדי "לא היה כלום" **"מדובר בעלילה"**, כשלדבריו **"המדים שלי היו רטובים ולא יכולתי לשים אותם, ומעבר לזה לא היה שום כלום"** **"היה דיבור"** (כך כלשונו) על המדים אולם לאחריו הוא לבש את המדים ויצא להסעה, ובכך הסתיים לו האירוע - קשה שתתקבל.

גרסת הנאשם אני מוצאת מקוטעת ודווקא במקום שהיה לו נוח ומתאים. עדותו מצאתי לא מהימנה ומניפולטיבית. לעומתו, עדות המתלונן הייתה עקבית והתרשמתי כי מהימנה היא. גרסת המתלונן נתמכה בשתי עדויות נוספות. זו של הסוהר קיריל גליזר ומפקד הליווי משה חזות כל אחד על פי מה ששמע וראה, עדותם לא נסתרה ואלה במצטבר מתיישבות עם עדות המתלונן ובחלקים מסוימים נתמכו אף בעדות הנאשם עצמו ובקשר עם הרקע לאותם אמירות שהפנה כלפי המתלונן.

את הסברו למניע של המתלונן להגיש נגדו תלונת שווא נעץ בטענה, כי המתלונן מבקש להתנכל לו ואף ככל אותו למיטה בשתי פעמים בהן הובא כעצור לתחנת המעצר באילת. הסבר זה יש לומר אינו מתיישב עם עדות המתלונן, שלא נסתרה ואף אושרה בעדות הנאשם עצמו, ועל פיה המתלונן ככל אותו למיטה באירוע מאוחר יותר לאירוע נשוא כתב האישום (ראה עדותו בעמ' 23 שורות 23-26 לפרוטוקול מיום 18.6.2014). זאת ועוד, הסבר זה הגם שהיה מתקבל אינו מסביר מדוע שני סוהרים שנכחו במקום ולא נטען כלפיהם כי הם מבקשים לטפול על הנאשם אשמת שווא - העידו כפי שהעידו.

7. אשר לדברים **"מי אתה בכלל אפס וסמרטוט רצפה"**, העיד המתלונן בחקירתו הראשית כי הנאשם סרב ללבוש את מדי האסיר בטענה כי אלה רטובים ולא נוח לו איתם ומשבוצע חיפוש בתיקו ונמצאו מדים יבשים והוא נדרש ללבוש אותם **"הנאשם התחיל לזרוק לעברי כל מיני מילים" אתה סמרטוט רצפה, מי אתה בכלל"** (פרו' עמ' 3 שו' 24-26).

גרסת המתלונן נתמכה בעדות השוטר משה חזות אשר העיד כי לאחר שהנאשם לבש את המדים ויצא מחוץ לתא הוא שמע אותו מקלל ואומר **"תרשמו כמה דוחות שאתם רוצים, סמרטוטים ודברים כאלה"** (פרו' עמ' 16 שו' 4-5). במזכר (ת/4) אותו ערך השוטר חזות הוא ציין כי הנאשם החל לקלל ואמר **"מי אתם בכלל אני לא לובש מדים תרשמו דו"ח אתם אפסים וסמרטוטים" (ת/4).**

ב"כ הנאשם בסיכומיו טען כי המאשימה לא עמדה בנטל להוכיח שהנאשם פנה באמירות מעליבות למתלונן, שכן עדות המתלונן לעניין זה נתמכה חלקית בעדותו של משה חזות אשר העיד כי שמע את הנאשם מקלל ותוך כך אומר **"סמרטוטים"**, ובעוד שהסוהר קיריל אשר היה בתא יחד עם המתלונן כלל לא שמע אמירות מעליבות מפי הנאשם. אין בידי לקבל טענה זו, במזכר של השוטר חזות (ת/4) מיום 14.06.2012 אשר נערך כשלושה חודשים לאחר האירוע הוא מצטט את דברי הנאשם **"מי אתם בכלל אני לא לובש מדים תרשמו דו"ח אתם אפסים וסמרטוטים"** וטענתהסנגור לפיה מזכרו של העד חזות נרשם רק כעבור שלושה חודשים מיום האירוע, לא זאת בלבד שאין בה כדי לפגום בעדותו של השוטר חזות, ממנה התרשמתי כמהימנה, אלא היא מחזקת את מהימנותו של השוטר אשר רשם את הדברים מזיכרונו כעבור שלושה חודשים והדברים שנאמרו הם בדומה ולא במדויק לאלה שאמר המתלונן. בהינתן האמור ומשמצאתי להעדיף גרסתו של המתלונן אשר נתמכה בעדות השוטר חזות, על גרסתו החמקמקה של הנאשם, אני קובעת כי המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק סביר כי הנאשם אמר למתלונן **"מי אתה בכלל אפס וסמרטוט רצפה"**.

האם דברי הנאשם הם בגדר העלבת עובד ציבור

8. ב"כ המאשימה בסיכומיה ביקשה לראות באמירות הנאשם **"מי אתה בכלל אפס וסמרטוט רצפה"** כלפי המתלונן כאמירות הנופלות בגדר העלבת עובד ציבור. עמדה על תכלית ההגנה על עובד ציבור מפני עלבון כשהוא ממלא תפקידו או בנוגע למילוי תפקידו והפנתה לרע"פ 2660/05 יוסף אונגרפלד נ' מדינת ישראל וטענה כי ע"פ ההלכה, הרשעה בעבירה זו תיוחד למקרים בהם קיימת וודאות כי הפגיעה עלולה לפגוע לא רק בעובד הציבור אלא לפגוע פגיעה קשה וממשית באופן מילוי תפקידו של עובד הציבור ובכך באמון במערכת ובשירות הציבורי. בהתאם לכך בקשה לשים דגש לתוכן הדברים שאמר הנאשם למתלונן הנסיבות בהן נאמרו, הלך הרוח של הנאשם והיסוד הנפשי שלו, ולקבוע כי אלה הדברים נופלים בגדר העלבת עובד ציבור.

ב"כ הנאשם בסיכומיו עתר לזכות את הנאשם מעבירה של העלבת עובד ציבור גם במקרה בו יקבע כי הנאשם אמר את הדברים למתלונן, בנימוק כי אין באלה הדברים ככל שנאמרו כדי להקים עבירה של העלבת עובד ציבור. בתימוכין הפנה לרע"פ 229/12 צביה כהן נ' מדינת ישראל שם זוכה הנאשם מעבירה של העלבת עובד ציבור, כן הפנה לשורה של פסקי דין אחרים, במסגרתם נדונה עבירה של העלבת עובד ציבור.

9. סעיף 288 לחוק העונשין שעניינו העלבת עובד ציבור קובע: **"המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו - מאסר ששה חדשים"**.

המתלונן בחקירתו הראשית תאר את האירוע כזה שהחל על רקע בקשתו מהנאשם ללבוש מדי אסיר ועל פי נוהלי

השב"ס ועל מנת שניתן יהיה להחזירו לבית הכלא שם הוא מרצה עונשו כאסיר **"על רקע זה הנאשם התחיל לזרוק לעברי כל מיני מילים" אתה סמרטוט רצפה, מי אתה בכלל"** הסוהר משה חזות שמע **"תרשמו כמה דוחות שאתם רוצים, סמרטוטים ודברים כאלה"** והסוהר קירל העיד כי הנאשם פנה למתלונן שהיה במועד הרלוונטי מפקד בית המעצר, באופן מזלזל תוך שהוא עושה שימוש בתנועות ידיים.

המדובר בעבירה התנהגותית. היסוד העובדתי הנדרש לקיום העבירה הוא כזה המכלים, פוגע בכבוד, מבייש שיכול ויעשה בתנועות במילים או במעשים ודרישת היסוד הנפשי להרשעה תבוא לכלל סיפוקה ב"מודעות" כלפי טיב "המעשה" וכלפי התקיימותן של הנסיבות (ראה י. קדמי בספרו על הדין בפלילים, חלק רביעי, מהדורה תשס"ו - 2006 עמ' 1720-1723).

לא יכול להיות חולק כי אמירה **"אפס וסמרטוט רצפה"** המופנית כלפי כל אדם באשר הוא, היא פוגענית מכלימה ונועדה לביישו והשפילו. אמירת הדברים שלא בסערת רגשות בה היה נתון הנאשם, אלא ועל רקע "ההפסד" שלו בדין ודברים שהתנהל בינו לבין המתלונן שבמהלכו או סופו הוא נאלץ ללבוש את מדי האסיר אותם נמנע מללבוש קודם הגם שנדרש לעשות כן על ידי הסוהרים האחרים - מלמדת לא רק על מטרת אמירתם אלא על מודעות הנאשם לטיבם ותוצאתן.

ברע"פ אונגרפלד דובר במקרה בו המתלונן היה שוטר בתפקיד חוקר בתחנת משטרה. הנאשם הואשם בעבירה של העלבת עובד ציבור בכך שהציב כרזה בפתח תחנת המשטרה ובה נכתב כי יש לפטר את השוטר מאחר שהוא משתף פעולה עם עבריינים וכי המשטרה לא צריכה "תפוחים רקובים", הכרזה הוצבה במקום משך שבוע ימים. בית משפט העליון דן בפרשנות הראויה להרשעה בעבירת "העלבת עובד ציבור" וקבע כי יש להחיל מבחן הסתברותי הדורש כי תתקיים **"ודאות קרובה"** לכך שהביטוי הנדון יפגע בתפקודו של עובד הציבור או בתפקודו של השירות הציבורי וכן קבע: **"תכליתו של האיסור הפלילי על העלבת עובד ציבור היא להגן על עובד הציבור ועל השירות הציבורי, כדי להבטיח את יכולתם המלאה לבצע את משימותיהם למען הציבור. הערך המוגן בעבירה זו הוא להגן על משרתי הציבור בביצוע תפקידם"**.

בהקשר זה השיב המתלונן לשאלה כיצד הרגיש לאחר דברי הנאשם כלפיו **"זה היה העלבה ישירה, בידוע מה התפקיד שלי ושאני מייצג כאן רשות של שירות בתי הסוהר, הוא פגע בי באופן אישי וגם בממסד של שירות בתי הסוהר שאני מייצג מתוקף תפקידי. לאחר מכן באירוע של האיומים הוא התכוון לכל מילה ומילה שאמר, זה מה שהרגשתי, אני מספיק זמן עובד עם אוכלוסייה של עצורים ואסורים, ולכן יכול להבחין בין האמירות שנזרקות לאוויר ללא כל כוונה כגון פליטת פה, לבין אמירות שנאמרות בכוונה ובמודעות מלאה והמשמעות"** (פרו' עמ' 4 שו' 27-32).

הנאשם ש"נאלץ" ללבוש את מדי האסיר ומעשה עשה כדרישת נוהלי שב"ס בפיקודו של המתלונן, לא השלים עם זאת ובתגובה לדרישה ממנו לקיים נוהלי שב"ס עליהם אחראי המתלונן במסגרת תפקידו, פונה אליו ובנוכחות סוהרים אחרים, מבקש להשפילו לביישו ל"הקטין" מתפקידו ואומר לו **"מי אתה בכלל, אפס סמרטוט רצפה"**. אמירה זו נועדה לפגוע בעבודת המתלונן, בדימויו כסוהר ובסוהרים האחרים שנכחו במקום. המתלונן כאמור, העיד כי הוא עובד שנים בשירות שב"ס ולמד להבחין בין דברים שנאמרים כלפיו בשעת כעס, כפליטת פה ללא כל מודעות וכוונה להעליב, לבין

דברים שנועדו להעליב כמו אלה שאמר לו הנאשם, וסיפר כי תחושתו והרגשתו לאחר הדברים אותם הטיח בו הנאשם, היו כאלה שהכילו פגיעה אישית ומקצועית.

די לי באמור, כדי לקבוע כי הדברים שאמר הנאשם שהיה אסיר, למתלון בתפקידו כמפקד בית המעצר באילת, ועל רקע ויכוח שעניינו קיום נוהלי שב"ס - **"מי אתה בכלל, אפס סמרטוט רצפה"** עולים כדי העלבת עובד ציבור. רע"פ צביה כהן אליו הפנה הסנגור, אינו אינה דומה לנסיבות המקרה שלפננו. שם דובר בדרישה של מתנדב משטרה כי המערער יזדהה בפניו וזה בהמשך אמר לו **"מושתן וילד מפגר"**. המערער זוכה מעבירת העלבת עובד ציבור אולם זאת לאחר שבית המשפט קבע כי קיים ספק רב אם הביטוי **"מושתן וילד מפגר"** עולה כדי העלבה בהתאם להלכת אונגרפלד, ועוד קבע כי הדברים הנ"ל נאמרו בלהט הרגע וההסתברות שבדברים הנ"ל יהיה כדי לפגוע בתפקוד הרשות - הינה נמוכה ביותר.

אשר לדוגמאות נוספות אותן הציג הסנגור, המדובר בהתבטאויות שרובן ככולן גידופים וקללות, ובמקרה לפניי אין מדובר בקללה אלא באמירה שנועדה להשפיל ולהעליב את המתלון, להקטין ולגמד אותו בתפקידו כסוהר וכמפקד בית המעצר.

מאלה הדברים, ולאחר שמצאתי וקבעתי כי הנאשם פנה למתלון ואמר לו **"אפס וסמרטוט רצפה"** הרי שבעצם הדברים ונסיבות אמירתן על הרקע המתואר לעיל, אני מרשיעה אותו בעבירה של העלבת עובד ציבור כמשמעותה בסעיף 288 לחוק העונשין.

איומים

10. אשר לדברים שהפנה הנאשם כלפי המתלון **"זכור טוב את הפנים שלי, אני אפגוש אותך בחוץ ואתה לא יודע מי אני"** העיד המתלון, כי לאחר שהסביר לנאשם שיכול וירשום נגדו דוח והוא יעמוד לדין משמעתי נוכח הדברים שהפנה כלפיו **"אפס וסמרטוט רצפה"**, הנאשם בתגובה החל לאיים עליו ואמר לו **"זכור טוב את הפנים שלי, אני אפגוש אותך בחוץ ואתה לא יודע מי אני"**. ובהמשך ותוך התייחסות המתלון לשמו כמופיע על תג עליו הצביע, הוסיף הנאשם ואיים **"שמות יש רק בבתי העלמין"** (פרו' עמ' 4 שו' 10-14).

דברי המתלון נתמכו במזכר של השוטר גליזר מיום 20.03.2012 (ת/2) ובעדותו לעניין זה מסר **"לאחר שזה הגיע לטונים גבוהים, תומר אמר לדוד מספר דברים שאני זוכר אותם די במעורפל כי זה קרה לפני שנתיים "זכור טוב את הפנים שלי, אני אפגוש אותך בחוץ ואתה לא יודע מי אני"** (פרו' עמ' 11 שו' 26-27). בהמשך עדותו תיאר את התנהגות הנאשם כמזלזלת תוך שהנאשם עושה שימוש בתנועות ידיים.

גם כאן, איני מוצאת בעובדה כי מזכרים משלימים של הסוהרים קיריל וחזות צורפו לתיק החקירה בחלוף תקופת מה ממועד התרחשות האירוע כדי להקים ספק במהימנותם של אלה. שניהם הבהירו מדוע נדרשו להעלות על הכתב בשנית את שזכרו מאותו אירוע ובשים לב לחקירתו המאוחרת של הנאשם שהיה באותה עת אסיר, ומאוחר יותר סרב לצאת מתא המעצר באילת לחקירה ביחס לאירוע זה, הרי שהשלמות מאוחרות שנדרשו לתיק החקירה ובכללם הגשת מזכרים

מפורטים של הסוהרים שהיו עדים לאירוע אינה חריגה כפי שהנטען.

כאמור לעיל, עדות המתלונן וקירל אותן מצאתי מהימנות, עדיפות בעיני על פני עדותו של הנאשם ממנה התרשמתי כלא מהימנה, חמקמקה ומניפולטיבית.

אשר לאמירה "שמות יש רק בבית הקברות" עדות המתלונן לדברים אלה, לא נתמכה בעדות של השוטרים קירל וחזות, עם זאת, מצאתי להעדיף עדותו על עדות הנאשם אותה מצאתי כאמור מניפולטיבית ולא מהימנה.

המאשימה נמצא, הוכחה מעל לכל ספק סביר כי הנאשם אמר למתלונן את האמירות המיוחסות לו בכתב האישום.

האם אמירות הנאשם נופלות בגדר עבירות איומים

11. סעיף 192 לחוק העונשין קובע: "המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

בסיכומיה עתרה ב"כ המאשימה להרשעת הנאשם בעבירה של איומים ובשני מופעים. ב"כ הנאשם בסיכומיו, עתר לזכות את הנאשם מהעבירה המיוחסת לו וטעונו נעץ בנימוק כי תוכן הדברים אינו בגדר איום, ובמקרים רבים דומים האירוע מסתיים במסגרת דין משמעתי בין בכותלי בית הסוהר.

ברע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל קבע בית המשפט העליון:

"הקביעה אם תוכן הביטוי הוא מאיים נעשית על פי אמת מידה אובייקטיבית. הבחינה נעשית מנקודת מבטו של האדם מן היישוב, המצוי בנסיבותיו של המאיום, ולא על פי אמת מידה סובייקטיבית ומנקודת מבטו של המאיום בלבד.

....

לפיכך כדי לקבוע אם תוכן הביטוי עולה כדי איום, על בית המשפט לבחון "...אם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם רגיל מן היישוב בנסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום".

אמירות בנוסח "זכור טוב את הפנים שלי" "אפגוש אותך בחוץ" ו"שמות יש רק בבית קברות" הן אמירות שיש בהם כדי להטיל אימה כלפי מי שהן מופנות אליו ובענייננו בלבו של המתלונן אשר העיד כי חש מאוים נוכח דברים אלה. אוסיף, כי ברקע והנסיבות בהם נאמרו הדברים יש להעצים את תוכנם המאיים, שכן אלה יוזכר, באו על רקע סירובו של המתלונן לאפשר לנאשם לעשות כרצונו (שלא ללבוש מדי אסיר) לאחר שסירב להישמע להוראות ולאחר שהוזהר כי יכול ויועמד לדין משמעתי בשל התנהגותו ודברים מעליבים שהפנה כלפי המתלונן.

12. סופם של דברים, אני מרשיעה את הנאשם בעבירה של העלבת עובד ציבור - לפי סעיף 288 לחוק העונשין ובעבירה של איומים (שני מופעים) - לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

הוקראה ביום 23.12.2014 במעמד הצדדים.